

הפתעה: ממש הפתעה, אמא היתה נרגשת מאד. התבוננה במוישי, בשעון ושוב במוישי. "האינני חולמת?" שאלה בקול.

"לא, אמא, אינך חולמת", הצטחק מוישי באושר, "את החלטתי קיימתי!"

בכל בוקר היה מוישי מאחר לקום. רק לאחר שסיימו אחיו לסדר את מיטותיהם, היה הוא נוטל את ידיו ומתלבש בעצלתיים. תמיד סיים הכנותיו אחרון. אמו היתה אובדת עצות. "מה אפשר עוד לעשות?" שאלה אותו אמש בצער, "עוד מעט ואפסיק לקוות לשפור..."

כאשר שמע מוישי את הדברים, נעלב מאד. אחר כך הבין: "אם אמא מרימה ידיים, סימן שהגזמתי". הוא החליט לנסות. הבטיח לעצמו שישתדל מחר בבקר להשכים קום. והנה – הצליח, קם לפני אחיו: וכך מצאה אותו אמא בהכנסה לחדר, בשבע בבוקר, לבוש ומטתו מסודרת. אמא נשקה לו בשמחה על מצחו ואמרה בחיוך רחב: "הא, מוישי, אם רוצים – יכולים. אני רואה שהשתדלת להיטיב. יהי רצון שתמשיך כך".

השמש זרחה לו באותו הבוקר. פניו האירו.

"אלך למכולת, אמא", הציע את עזרתו, "הן יש לי זמן".

אמא נתנה לו בשמחה את הרשימה. בידו השניה לקח את סל הקניות ומהר אל המכולת. בדרכו פזם נעימה עליזה.

* * *

במכולת עמד החנווני קצר רוח וזועם. שעת בוקר לחוצה עתה, קהל לקוחותיו ממהר והתור ליד הדלפק מתארך מרגע לרגע. "בדיוק עכשו מצאה לה אשה זקנה זו זמן לשאול שאלות", זעם בתוך תוכו, סבלנותו עמדה לפקוע. "כנראה יש לה עודף זמן..." "בוקר טוב", שמע לפתע קול נעים ונחמד. הרים בעל המכולת בפליאה את ראשו מעל הקופה הרושמת. מי הוא בעל הקול העדין שמברכו בלבביות? היה זה מוישי, שנכנס למכולת וחיוך על פניו.

"בוקר אור", חייך גם החנווני, חיוכו של מוישי כמו המיס ומחה את הבעתו הנרגזת ועצבנותו נעלמה. הוא פנה אל הזקנה ושאלה בסבלנות: "כן, בבקשה, מה רצונך? הא, כן, יש... אתן לך בשמחה..." הזקנה המופתעת מהשינוי הפתאומי חייכה גם היא, הזדרזה לשלם את החשבון ויצאה את החנות בשמחה.

בביתה, ספרה לבעלה: "סוף סוף פגשתי בחנווני עסוק – אך סבלן. דבר ממש נדיר במקומנו", התחייכה וקרצה בעיניה בעליזות מה. שמח גם הזקן בשמחתה של אשתו וחיוך עלה על פניו.

מבוגר היה האיש וחולני. באותו היום היה עליו ללכת אל קופת החולים, כי מלאי התרופות שלו אזל. הוא לא אהב ללכת לשם. הרוקח, שהיה מגיש לו את מנת תרופותיו, היה מחמיץ פנים וזועף. אלא שהיום לא חשב על כך והלך לשם עם חיוך על שפתיו. כשנכנס לחדר בית המרקחת שבבנין קופת חולים, האירו עיניו. ואז התרחש דבר מה מוזר: הרוקח, שראה אותו מחייך, חייך גם הוא. "היום אתה מרגיש טוב, הא?" שאלו בחביבות. הזקן מצמץ בעיניו ועמד נדהם: זהו הרוקח חמוץ הפנים? כמה יפה נראה הוא בחיוכו... "ברוך ה', ברוך ה'", ענה לו כשהתאושש. קבל את מנת התרופות שלו, הודה בלבביות ויצא בנחת משם.

חיוכו של הרוקח לא מש מעל פניו גם כשנגש אל הדלפק הלקוח הבא בתור היה זה אדם צעיר, שאחז ביד בתו הקטנה שקדחה מחם. אחוז דאגה היה האב הצעיר. עוד מעט קט יכנס אל רופא המשפחה. בינתיים ניצל את הזמן שנותר לו כדי לקנות משחה בבית המרקחת. "אל תדאג, אדוני, יהיה בסדר", נחמו הרוקח והסביר לו פנים. האב הצעיר חייך גם הוא: "אכן, יעזור ה', הדאגה ודאי לא תושיע..." במצב רוח מרומם יותר נכנס אל רופא המשפחה, מחייך אליו בתקווה.

הרופא ישב מאחורי שלחנו הגדול וראשו שקוע בנירותיו, בקושי הרים את עיניו מעל הרשימות בהן עסק. "כן, אז מה אתכם?" שאל בהסח הדעת, מציץ בבאים מבעד למשקפיו העגולים. אך בטרם פתח האב את פיו לענות, פלט הרופא בעיפות וברגזה: "הוי, איזה עומס יש היום מבול של חולים... הוי, השפעת הזו פגעה כנראה בכל תושבי העיר..." האב לא הוטרד הפעם ממצב רוחו של הרופא, והחיוך לא סר מעל פניו, כשסוף סוף התפנה הרופא לבדוק את בתו, ראה את פניו הנעימות של האב. זה היה לרופא כמים קרים על נפש עיפה.

"נחמד לראות מישהו רגוע", מלמל הרופא לעצמו וחיך גם הוא. ענה הרופא לשאלותיו של האיש ברצון ובחיבה, האב היה שבע רצון מטפולו, והשנים נפרדו בלבביות, לוחצים ידיהם. "תזכה להיות תמיד שליח טוב", ברך את הרופא ויצא את חדרו. הרופא חך את כפות ידיו בהנאה ופתח את הדלת לחולה הבא בתור. היה זה המלמד של מוישי. כאבי הראש האיומים שתקפוהו בימים האחרונים התגברו מאד ואלצהו לעזוב את התלמוד תורה באמצעו של יום הלימודים.

"שני שעורים למדתי הבוקר" סח בעצב לרופא "אך לא הצלחתי להתרכז. התלמידים הרגישו שאינני אתם. השעור היה מיגע והאווירה בכתה גרועה. כך זה כאשר המלמד חולה, גם הוא רק בן אדם. . .".

"אל תצטער אדוני, זה יעבור" ענה הרופא בקול מרגיע כשבת צחוק על פניו. חיך גם המלמד, "הוא צודק", חשב, "בעזרת השם יחלפו כאבי הראש ואשוב ללמד בכתתי במרץ ובחריצות כתמיד". רשם לו הרופא סדרה של בדיקות, הוסיף מרשם לגלולות מרגיעות, נפרדו השניים ופניהם מאירות זה לזה.

כשיצא את בנין קופת חולים נזכר המלמד כי שכח דבר מה חשוב במשרד התלמוד תורה. עודנו מהלך בפרוזדור הארוך בדרכו אל המשרד שבקצהו חלף על פניו מוישי. מוישי זכר היטב את עיניו הכבויות ומראהו החולני של המלמד בשעות הבוקר לכן התפלא לראותו שב לת"ת והוא מחיך אליו חיך חם ומבין.

אזר מוישי עז ושאל בבישנות "מה שלומך, המלמד, יותר טוב?"

"ברוך השם, אני מרגיש טוב יותר", הצטחק המלמד, "אתה נער טוב. מוישי", לטף את לחיו בחיבה.

חיך גם מוישי, בצהרים שב הביתה מלא גיל ושמחה.

"אמא, היה לי יום נפלא!" ספר לה באושר, ולא ידע מוישי כי בזכותו, בזכותו ממש, היה זה יום טוב לאנשים רבים נוספים שרשרת ארוכה של חיוכים עברה ממנו לחנוני, לזקנה, לבעלה, לרוקח, לאב הצעיר, לרופא, למלמד ו. . . חזרה אליו.

אבל המעגל – לא נסגר. כי כל מעשה טוב ממשיך ומשפיע הרבה הרבה טוב, אפילו חיך קטן, אך חם ואמיתי מכל הלב, פועל רבות. ממש כמו אבן שזורקים לאגם מים והיא יוצרת במים מעגלים רבים, שמתפשטים הרחק הרחק ממקום נפילתה של האבן. כן, גם ילד קטן יכול.

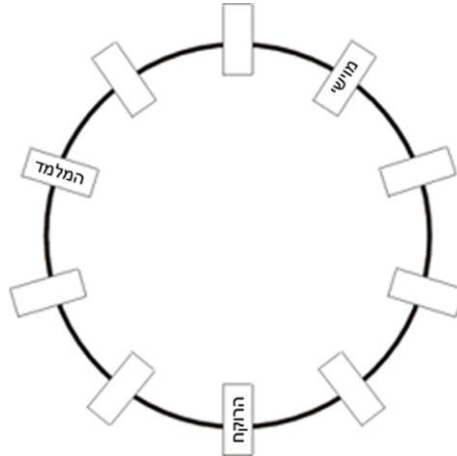
מצות כבוד הורים בה פתח מוישי את יומו, גררה בעקבותיה זכויות רבות נוספות, הוספת אושר ושמחה, הארת פנים בין האנשים וחיוכים שעושים את העולם לטוב ושמח יותר.

- א. 1. מה קורה לנו כשאנו מתקדמים בכוון מעגלי? הדגימו בשרטוט.
 2. מה רומז לפי זה השם "מעגלים" על תוכן הקטע?

ב. 1. הדמות הראשונה בקטע היא: האמא, האם הכרחי שתהיה זו גם הדמות האחרונה? – נמקו.

2. סדרו על פני המעגל את שאר הדמויות בספור :

ג. 1. "אמא התבוננה כחולמת במוישי ובשעון", "כחולמת" לפי הסיפור פרושו:

(הקיפו בעגול את התשובה הנכונה)

- * שראתה מה שחשבה עליו אתמול
- * שראתה את מוישי בחלום
- * שלא האמינה למראה עיניה

2. האם היה חלומה של האם משמח או עצוב? _____

איזו מילה בקטע מסגירה את התשובה? _____

ד. "הגזמתי" פרושו בספור: (הקיפו בעגול את התשובה הנכונה)

- * עשיתי מעבר למוטל עלי
- * עברתי את גבול המותר
- * ספרתי גוזמאות

ה. כשהזקנה מספרת לבעלה: "סוף סוף פגשתי בחנווני עסוק אך סבלן" – כוונתה: (הקיפו בעיגול את התשובה הנכונה)

- * אחרי שעברתי מחנות לחנות וחפשתי חנווני עסוק וסבלן – מצאתי
- * שתי התכונות חנווני עסוק וסבלן אינן הולכות ביחד בד"כ
- * בסוף כל חנווני עסוק הוא גם סבלן

ו. על מה נאמר בספור "כמים קרים על נפש עיפה"? _____

_____ הסבירו את הניב

ז. כשאמא מודה למוישי בחביבות על עזרתו - איך משפיע עליו הדבר? _____

_____ כיצד ימשיך לזרום המעגל? _____